

แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครอง
ในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง*

THE PUBLIC RELATIONS GUIDELINE TOWARDS THE DECISION
OF STUDENTS AND PARENTS FOR MAKING OF STUDY
IN VEERANATSUKSA FOUNDATION SCHOOL
PHATTHALUNG DISTRICT PHATTHALUNG PROVINCE

ธัญรดา เพ็งหนู*, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ, มะลิวัลย์ โยธารักษ์

Tunrada Pengnoo, Phamahasupot Sumato, Maliwan Yotarak

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

*Corresponding author E-mail: mildtunrada@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน สนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน มี 7 ปัจจัย 1) วิสัยทัศน์ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ผู้บริหารและครูรวมถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม 5) ด้านคุณลักษณะของครูและผู้บริหาร 6) ด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน 7) ด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว 2. แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน โดยนำข้อมูล 7 ปัจจัยมาดำเนินงานประชาสัมพันธ์โดยยึดหลักการกระบวนการประชาสัมพันธ์ของ จอร์น อี มาร์สตัน สูตร R A C E กระบวนการที่ 1 การวิจัยหรือการศึกษารวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับดำเนินงานประชาสัมพันธ์ (Research) กระบวนการที่ 2 การวางแผนและการกำหนดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ (Action) กระบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Communication) กระบวนการที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) 3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ พบว่า ในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การประชาสัมพันธ์, การตัดสินใจ, นักเรียน, ผู้ปกครอง

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the decision-making conditions of students and parents for study in Veeranatsuksa Foundation School 2) to study the public relations guideline towards the decision of students and parents for making study in Veeranatsuksa Foundation School and 3) to present the public relations guideline towards the decision of students and parents for making of study in Veeranatsuksa Foundation School. This research is qualitative research. The data were collected through in-depth interviews with 15 people. 5 key informants and a focus group of 7 experts. The statistic used content analysis. The results showed that 1. The results of a study on the decision-making conditions of students and parents for choosing Veeranatsuksa Foundation School, there are 7 factors as follows: 1) Vision, image, reputation, administrators, and teachers, including the environment of the school. 2) Social media. 3) Academic factors. 4) Buildings and environmental factors. 5) Teachers and administrators' characteristics factors. 6) School-community relationship. 7) Family economics. 2. The result of the public relation guideline towards the decision of students and parents for making of study in Veeranatsuksa Foundation school, there are 4 processes by bringing data from all 7 factors based on John E. Marston's public relations process principal R A C E. Process 1 Research or study of collecting information necessary for public relations. Process 2 Planning and Determining public relations activities. Process 3 Communication for public relations and Process 4 Performance Evaluation. 3. The experts verified the public relation guideline regarding the decision of students and parents for making of study in Veeranatsuksa foundation school and found that regarding the focus group discussion, the guidelines have suitable, possibility and usefulness which can be applicable.

Keywords: public relations, decision, student, parents

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญในชีวิตซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรคและความเจริญก้าวหน้า สถานศึกษาที่มีอยู่ได้มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพราะฉะนั้นโรงเรียนเอกชนก็เป็นทางเลือกหนึ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2553 ส่วนที่ 3 การบริหารและจัดการการศึกษาของเอกชน มาตรา 44 และมาตรา 45 ที่กำหนดให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

วิสัยทัศน์ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ผู้บริหารและครู รวมถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกสถาบันในการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนเอกชนที่ต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อที่จะแสดงศักยภาพขององค์กรให้ตอบสนองต่อความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับระบิพรรณ ร้อยพิลา ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำในการประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมักจะเกิดการเปรียบเทียบในสถานศึกษาเอกชนอื่น ๆ โดยเฉพาะเรื่องของการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานของสถานศึกษา ค่าใช้จ่ายของ

ผู้ปกครอง การเดินทาง รวมทั้งระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน ทั้งหมดจึงเป็นประเด็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องศึกษา ปรับปรุง พัฒนาและต่อยอดเพื่อทำการแข่งขันในตลาดสถานศึกษาเอกชน (ระพีพรรณ ร้อยพิลา, 2553) ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑามาศ ต้นติรัตนโอภาส ที่ศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า การสร้างภาพลักษณ์องค์กร ความสัมพันธ์กับชุมชน ความศรัทธาและความเชื่อมั่นในผู้บริหารและครู การเข้าถึงนักเรียน การดูแลเอาใจใส่ และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับอยู่เสมอ เพื่อลดปัจจัยทางด้านลบแล้วเพิ่มปัจจัยทางด้านบวกให้มากที่สุด เพื่อตอบสนองการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมายให้รวดเร็วและดีที่สุด (จุฑามาศ ต้นติรัตนโอภาส, 2548) ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทมากสำหรับนักเรียนในการรับรู้ เรียนรู้ข่าวสาร กิจกรรม และพฤติกรรมการเล่นแบบต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนะวัฒน์ วรรณประภา ที่ศึกษา สื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลหลักที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของนักเรียนเกิดจากการรับรู้ผ่านสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะการเลือกเรียนโรงเรียนเอกชนที่นักเรียนจำเป็นต้องค้นหาข้อมูลสภาพแวดล้อมโรงเรียน รูปแบบการเรียนการสอน ข้อมูลจากรุ่นพี่ การให้บริการและการช่วยเหลือนักเรียน (ธนะวัฒน์ วรรณประภา, 2560) ดังนั้น สถานศึกษาเอกชนจำเป็นต้องต้องมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเป็นสิ่งที่ใช้น้ำมัน้ำและดึงดูดการตัดสินใจควบคู่ไปกับความพร้อมและสถานภาพทางครอบครัวและผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนโรงเรียนเอกชนของนักเรียน การเลือกโรงเรียนเพื่อบุตรและธิดาเป็นสิ่งที่พ่อแม่ และผู้ปกครองสมัยใหม่ให้ความสำคัญมากขึ้นกว่าในอดีต ทั้งนี้เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ จำลอง สุริยวงศ์ ที่ศึกษา การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดพิจิตร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนพบว่า ด้านวิชาการผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนด้วยการพิจารณาโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สามารถอ่านออกเขียนได้และคิดเลขได้คล่องแคล่ว ด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่น ปลอดภัย จัดครูเวรรับ-ส่งนักเรียนเข้า-ออก จากโรงเรียน ห้องเรียนที่มีความสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ด้านคุณลักษณะครูผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนที่ผู้บริหารมีบุคลิกดี มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียน ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้บริการและครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ดี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน พิจารณาจากโรงเรียนที่ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมบุตรหรือขอพบครูได้ตลอดเวลา มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน การเรียนการสอน และกิจกรรมอื่น ๆ โรงเรียนมีการร่วมกิจกรรมกับชุมชน และสะดวกต่อเดินทาง ด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้ปกครองพิจารณาถึงค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว (จำลอง สุริยวงศ์, 2559)

ด้วยในจังหวัดพัทลุง มีแนวโน้มของนักเรียนที่ต้องการเข้ามาศึกษาในอำเภอเมืองสูงขึ้น ด้วยเป็นเพราะปัจจัยของสิ่งอำนวยความสะดวก รูปแบบการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลาย สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูและบุคลากรที่มีความพร้อมสูงในการสอน จึงทำให้เกิดการแข่งขันของสถานศึกษารัฐบาลและสถานศึกษาเอกชนในการรับนักเรียนเข้าศึกษาเพิ่มสูงขึ้น โรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่นักเรียนไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วน ค่าธรรมเนียมการศึกษา เนื่องจากเป็นโรงเรียนมูลนิธิ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อนำมาบริหารจัดการ การดำเนินงานของโรงเรียนในทุกส่วนงานของโรงเรียน ซึ่งงบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับจะขึ้นอยู่กับจำนวนของนักเรียน (โรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ, 2563) ถึงแม้โรงเรียนจะเป็นมูลนิธิก็ยังคงมีการแข่งขันสูง ดังนั้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ การยอมรับ ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิที่เป็น

โรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็นโจทย์ปัญหาที่ทางโรงเรียนต้องแก้ไขและให้ได้มาซึ่งคำตอบคือจำนวนของนักเรียน เนื่องจากจำนวนนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาย่อมจะส่งผลต่อเสถียรภาพของโรงเรียน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธินั้น ตระหนักถึงการสร้างภาพลักษณ์องค์กร ความสัมพันธ์กับชุมชน ความศรัทธาและความเชื่อมั่นในผู้บริหารและครู การเข้าถึงนักเรียน การดูแลเอาใจใส่ และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับอยู่เสมอ เพื่อลดปัจจัยทางด้านลบแล้วเพิ่มปัจจัยทางด้านบวกให้มากที่สุด เพื่อตอบสนองการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมายให้รวดเร็วและดีที่สุด โรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิจึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเป็นสิ่งที่ใช้โน้มน้าวและดึงดูดการตัดสินใจ ควบคู่ไปกับความพร้อมและสถานภาพทางครอบครัวและผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนโรงเรียนเอกชนของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบไปด้วย นักเรียนโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ 5 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ 5 คน ผู้นำชุมชน 3 คน และครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ 2 คน

ขั้นที่ 2 การศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ตัวแทนประชาสัมพันธ์จังหวัดพัทลุง 1 คน ตัวแทนเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง 1 คน ตัวแทนเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ข่าวสารจังหวัดพัทลุง 1 คน และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน

ขั้นที่ 3 การนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ 3 เก็บข้อมูล โดยการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วย - ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการ 2 คน นักวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์ 1 คน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนชุมชน 1 คน

ผลการวิจัย

1. สรุปผลการศึกษาสภาพการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน วีรนาทศึกษามูลนิธิ พบว่ามีทั้งหมด 7 ปัจจัยดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ผู้บริหารและครูรวมถึง สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา พบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นโรงเรียนมูลนิธิซึ่งนักเรียนที่เข้ามาเรียนล้วนมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน บางครั้งพฤติกรรมของนักเรียนบางกลุ่มส่งผล

ให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน 2) สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกพื้นที่ 3) สภาพปัจจัยด้านวิชาการ พบว่า นักเรียนที่เข้ามาเรียนที่โรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ โดยเฉพาะตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นที่นักเรียนมาจากพื้นที่โรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้นักเรียนมีทักษะความรู้ทางด้านวิชาการที่ไม่เท่าเทียมกัน 4) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการยังคงไม่เพียงพอต่อปริมาณจำนวนนักเรียนที่มากขึ้นในแต่ละปีการศึกษาของโรงเรียน 5) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูและผู้บริหาร พบว่า โรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิเป็นโรงเรียนเอกชนทำให้เกิดปัญหาความไม่เสถียรของการเข้า-ออกของบุคลากร อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนต่อนักเรียน 6) ด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน พบว่า การเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนยังไม่เพียงพอและเข้าถึงได้ไม่ทั่วถึงในหลาย ๆ พื้นที่ ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนรอบนอกยังคงไม่เพียงพอ อีกทั้งที่ตั้งของโรงเรียนล้อมรอบด้วยชุมชน ซึ่งส่งผลในด้านมลพิษทางด้านเสียงรบกวนและปัญหาขยะ 7) ด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า โรงเรียนประสบกับปัญหาสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียนมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนบางส่วนขาดความพร้อมในการเข้าเรียน เพราะสภาพเศรษฐกิจครอบครัวที่ค่อนข้างลำบาก รวมทั้งครอบครัวแตกแยก

2. สรุปผลการศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พบว่า การนำข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนทั้งหมด 7 ปัจจัยมาดำเนินงานประชาสัมพันธ์โดยยึดหลักการกระบวนการประชาสัมพันธ์ตามกระบวนการของ จอร์น อี มาร์สตัน สูตร R A C E 4 กระบวนการ ดังนี้

กระบวนการที่ 1 การวิจัยหรือการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เป็นสำเนาสำหรับดำเนินงานประชาสัมพันธ์ (Research) ศึกษาสภาพบริบทของโรงเรียนข้อมูลงานด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนจากอดีตมาถึงปัจจุบัน ย้อนหลัง 2 – 3 ปี ประชุม แต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลงานประชาสัมพันธ์ ศึกษาสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครอง

กระบวนการที่ 2 การวางแผนและการกำหนดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ (Action) คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ วางแผนการดำเนินงานโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองมาจัดตั้งโครงการ จัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์ กำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มเป้าหมายการรับรู้จากการประชาสัมพันธ์

กระบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Communication) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ดำเนินการสื่อสารตามแผนการประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการผลิตสื่อต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับข้อมูลรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งเหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ในจังหวะเวลาที่เหมาะสมไปยังกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการสื่อสารเพื่อย้ำเตือน ประสานความร่วมมือด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

กระบวนการที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ดำเนินการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามแผนที่วางไว้ จัดประชุมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเครื่องมือ และร่วมประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าข้อมูลที่ได้มานั้นก็คือจำนวนนักเรียนที่เข้ามาศึกษาต่อในปีการศึกษาถัดไป จัดทำรายงานผลสรุปที่ได้จากการประเมิน เสนอรายงานผลการประเมิน ผู้เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา ทบทวน แก้ไขปรับปรุงก่อนเสนออนุมัติผลรายงานต่อผู้บริหาร เผยแพร่ข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลที่ได้ไปสู่วิธีการวิจัยและการวางแผนในครั้งต่อไป

3. จากการนำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พบว่า แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความเป็นประโยชน์ และได้มีการปรับรายละเอียดแนวทางให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอนตามคำแนะนำ

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่องแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิ มีทั้งหมด 7 ปัจจัย ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ผู้บริหารและครูรวมถึง สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา พบว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นโรงเรียนมูลนิธิซึ่งนักเรียนที่เข้ามาเรียนล้วนมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน บางครั้งพฤติกรรมของนักเรียนบางกลุ่มส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน 2) สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ กอบเกียรติ ยังเจริญ ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความต้องการเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยการอาชีพไชยาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก (ไรต์โซว์) ภายใต้แนวคิด “ถึงตัวได้ใจ ถึงใจได้ตัว” โดยมีแนวปฏิบัติ คือ ใช้การประชาสัมพันธ์เชิงรุก (ไรต์โซว์) โดยการจัดนิทรรศการโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และใช้การประชาสัมพันธ์ทางเฟซบุ๊กกลุ่มเป้าหมายโดยมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ สามารถหารายได้ระหว่างเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพอิสระ และเป็นงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ (กอบเกียรติ ยังเจริญ, 2563) 3) สภาพปัจจัยด้านวิชาการ พบว่า นักเรียนที่เข้ามาเรียนที่โรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิ โดยเฉพาะตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นที่นักเรียนมาจากพื้นที่โรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้นักเรียนมีทักษะความรู้ทางด้านวิชาการที่ไม่เท่าเทียมกัน 4) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการยังคงไม่เพียงพอต่อปริมาณจำนวนนักเรียนที่มากขึ้นในแต่ละปีการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Kenneth H. Smith ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียน: มุมมองของครู นักเรียน และผู้ปกครอง (Perceptions of School Climate: Views of Teachers, Students, and Parents) ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียน มุมมองของครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีการบันทึกไว้อย่างกว้างขวางว่า บรรยากาศในโรงเรียนในเชิงบวกมีส่วนสำคัญสู่ความสำเร็จทางวิชาการและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน และได้ข้อสรุปว่าผลการศึกษานี้จะช่วยอำนวยความสะดวกในการพัฒนาการเชิญชวนการเข้าเรียนในโรงเรียนมากขึ้น (Kenneth H. Smith, 2022) 5) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูและผู้บริหาร พบว่า โรงเรียนวิรัชศึกษามูลนิธิ เป็นโรงเรียนเอกชน ทำให้เกิดปัญหาความไม่เสถียรของการเข้า-ออกของบุคลากร อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนต่อนักเรียน 6) ด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน พบว่า การเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนยังไม่เพียงพอและเข้าถึงได้ไม่ทั่วถึงในหลาย ๆ พื้นที่ ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนรอบนอกยังคงไม่เพียงพอ อีกทั้งที่ตั้งของโรงเรียนล้อมรอบด้วยชุมชน ซึ่งส่งผลในด้านมลพิษทางด้านเสียงรบกวนและปัญหาขยะ 7) ด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า โรงเรียนประสบกับปัญหาสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียนมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนบางส่วนขาดความพร้อมในการเข้าเรียน เพราะสภาพเศรษฐกิจครอบครัวที่ค่อนข้างลำบาก รวมทั้งครอบครัวแตกแยก ซึ่งสอดคล้องกับ สรินญา ชัยนุรัตน์ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเลือกโรงเรียนมีปัจจัยที่มากเกี่ยวข้องมากมาย เช่น สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ค่าใช้จ่าย การแข่งขันการจัดการ

บริหารโรงเรียน ความศรัทธาและค่านิยม สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของครู เป็นต้น (สรินญา ชัยนุรัตน์, 2554)

2. แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ ดำเนินการตามกระบวนการจอร์น อี มาร์สตัน สูตร R A C E 4 กระบวนการ ดังนี้

กระบวนการที่ 1 การวิจัยหรือการศึกษารวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับดำเนินงานประชาสัมพันธ์ (Research) ศึกษาสภาพบริบทของโรงเรียนข้อมูลงานด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ย้อนหลัง 2 – 3 ปี ประชุม แต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อมูลงานประชาสัมพันธ์ ศึกษาสภาพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครอง

กระบวนการที่ 2 การวางแผนและการกำหนดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ (Action) คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ วางแผนการดำเนินงานโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองมาจัดตั้งโครงการ จัดทำข้อมูลการประชาสัมพันธ์ กำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มเป้าหมายการรับรู้จากการประชาสัมพันธ์

กระบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Communication) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ดำเนินการสื่อสารตามแผนการประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการผลิตสื่อต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับข้อมูลรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งเหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ในจังหวะเวลาที่เหมาะสมไปยังกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวกความร่วมมือด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

กระบวนการที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ดำเนินการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามแผนที่วางไว้ จัดประชุมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเครื่องมือ และร่วมประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าข้อมูลที่ได้นั้นก็คือจำนวนนักเรียนที่เข้ามาศึกษาต่อในปีการศึกษาถัดไป จัดทำรายงานผลสรุปที่ได้จากการประเมิน เสนอรายงานผลการประเมิน ผู้เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา ทบทวน แก้ไขปรับปรุงก่อนเสนออนุมัติผลรายงานต่อผู้บริหาร เผยแพร่ข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลที่ได้ไปสู่การวิจัยและการวางแผนในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ จินดา ศรีญาณลักษณ์ ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผล ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการประเมิน การประชาสัมพันธ์โรงเรียน กำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ต้องให้ ผู้ที่ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานประชาสัมพันธ์ เพื่อนำมาใช้ในการประเมินงานประชาสัมพันธ์ต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลทำให้ทราบว่าการดำเนินงานและการบริหารงานการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์โรงเรียนต่อไป (จินดา ศรีญาณลักษณ์, 2561)

3. นำเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ โดยการนำข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองทั้ง 7 ปัจจัย มาดำเนินการตามกระบวนการของจอร์น อี มาร์สตัน สูตร R A C E 4 กระบวนการ กระบวนการที่ 1 การวิจัยหรือการศึกษารวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับดำเนินงานประชาสัมพันธ์ (Research) โดยการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครอง นำไปสู่กระบวนการที่ 2 การวางแผนและการกำหนดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ (Action) คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

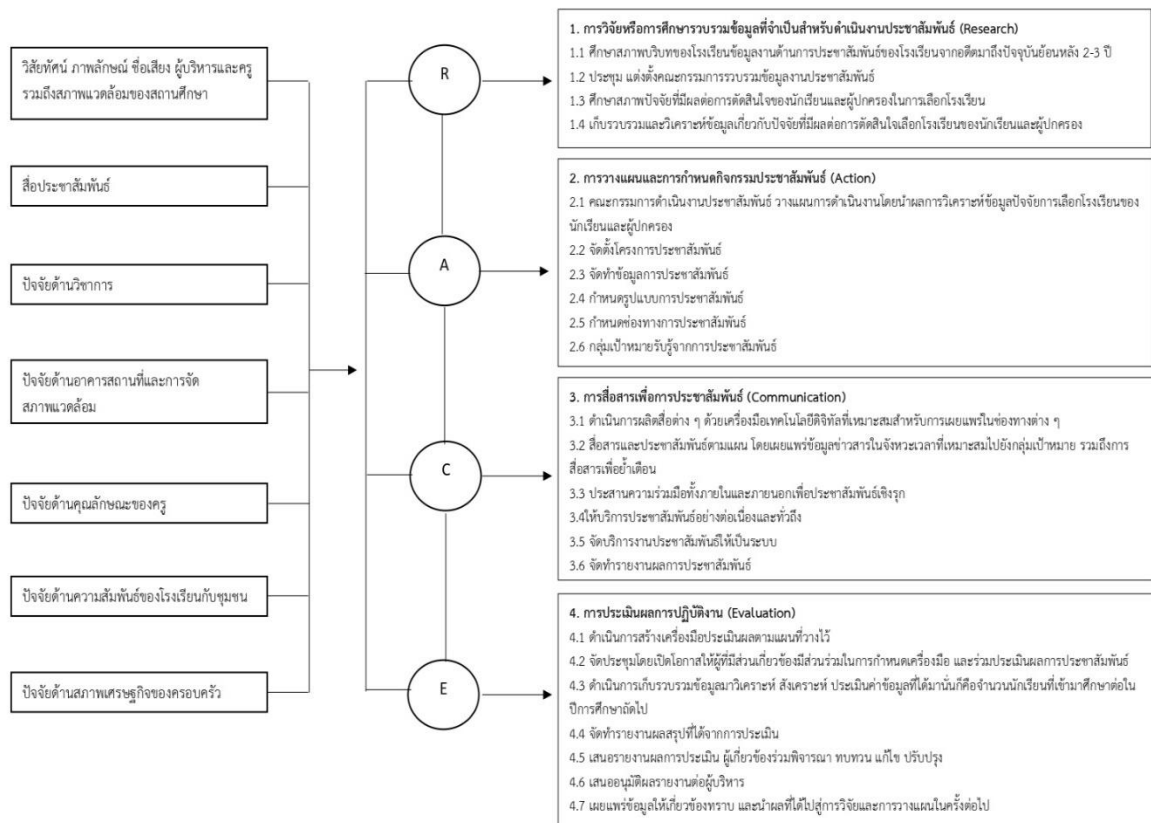

วางแผนการดำเนินงานโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองทั้ง 7 ปัจจัยในแต่ละประเด็นย่อย เพื่อดำเนินการต่อในกระบวนการที่ 3 การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (Communication) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ดำเนินการสื่อสารตามแผนการประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเข้าสู่ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ และกระบวนการที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) คณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ดำเนินการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามแผนที่วางไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ จินดา ศรีญาณลักษณ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของปัญหาการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการวางแผน ด้านงบประมาณ ด้านการดำเนินงานและการติดต่อสื่อสาร และด้านการประเมินผล 2) องค์ประกอบของแนวทางแก้ไขปัญหาการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดปัญหา การวางแผน การดำเนินงานและการติดต่อสื่อสาร และการประเมินผล (จินดา ศรีญาณลักษณ์, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีแนวทางการประชาสัมพันธ์ที่มาจากสภาพปัจจัยในการเลือกโรงเรียนของนักเรียนและผู้ปกครองทั้งหมด 7 ปัจจัย โดยการนำกระบวนการประชาสัมพันธ์ของจอร์น อี มาร์สตัน รูปแบบ R A C E ทั้ง 4 ขั้นตอนมาดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 1 แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อการตัดสินใจของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนวิรนาทศึกษามูลนิธิ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนางานการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการแสดงภาพลักษณ์และศักยภาพของโรงเรียนให้มีโอกาสเผยแพร่งานให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามบริบท ก่อให้เกิดการรับรู้และความผูกพันต่อโรงเรียน ผลการวิจัยยังเป็นแนวทางในการพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อีกทั้งส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และผลการวิจัยยังเป็นแนวทางการวิจัยร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านการสื่อสารและงานประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือและพัฒนางานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเชิงรุก

เอกสารอ้างอิง

- กอบเกียรติ ยังเจริญ. (2563). การพัฒนาแนวทางประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความต้องการเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยการอาชีพไผ่ชยา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จำลอง สุริวงค์. (2559). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนเอกชนของผู้ปกครองนักเรียนจังหวัดพิจิตร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จินดา ศรีญาณลักษณ์. (2561). วิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงาน ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 13(2), 250-259.
- จุฑามาศ ต้นดีรัตนโอภาส. (2548). การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนะวัฒน์ วรรณประภา. (2560). สื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษา. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 34 ก หน้า 13 (19 สิงหาคม 2542).
- ระภีพรรณ ร้อยพิลา. (2553). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำในการประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ. (2563). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 2563. (พิมพ์ครั้งที่ 1). พัทลุง: โรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ.
- สรินญา ชัยนุรัตน์. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.
- Kenneth H. Smith. (2022). Perceptions of School Climate: Views of Teachers, Students, and Parents. Retrieved March 25, 2022, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1282606.pdf>